

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

Metodinė medžiaga

*Pagrindinio ugdymo tautinių mažumų gimtųjų kalbų
programai įgyvendinti*

Lenkų kalbos pamoka

*Jaceko Podsiadlo kūrinio ištraukos "Ketvirtojo skyriaus, kuriame
susipažįstame su Sviniarskių šeimos seserų namais" analizė ir interpretacija*

7 klasė

Parengė:

Božena Ustjanovska

Vilniaus Jono Pauliaus II progimnazijos vyresnioji mokytoja

Konsultavo ir siūlymus teikė:

Danuta Szejnicka

Nacionalinės švietimo agentūros

Ugdymo turinio rengimo skyriaus metodininkė

2020 m.

Pamokų ciklo tema: Jaceko Podsiadlo kūrinio ištraukos "Ketvirtojo skyriaus, kuriame susipažįstame su Sviniarskių šeimos seserų namais" analizė ir interpretacija.

Pamokų ciklo uždavinys: skaitydami ir analizuodami kūrinį mokiniai netiesiogiai susipažins su veikėjais, įgys galimybę analizuoti, palyginti, formuluoti savarankiškas ir logiškas išvadas, galės pagrįstai reikšti savo nuomonę, gebės redaguoti ir kurti vietos aprašymą, atsižvelgdami į sukaupią informaciją.

Šis pamokų ciklas sietinas su Bendrųjų programų tokiais gebėjimais:

Gimtoji lenkų kalba:

Klausymas ir kalbėjimas

1.1. Suprasti sakinį tekstą; nusakyti, kokio įspūdžio, poveikio siekia kalbėtojas; teikti grįžtamąją informaciją.

1.3. Kalbėti atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir bendravimo situaciją. Dažniausiai tinkamai pasirinkti leksiką, įvairias sintaksines konstrukcijas; taisyklingai tarti, dažniausiai laikytis bendrinės kalbos normų.

1.4. Dalyvauti pokalbyje arba diskusijoje: klausytis susitelkus, klausti, pritarti, taktiškai prieštarauti, aiškinti savo požiūrį, argumentuoti savo poziciją, gretinti informaciją, apibendrinti.

Skaitymas, literatūros ir kultūros pažinimas

2.1. A. Daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas: remiantis tiesiogiai pasakytais dalykais ir potekste, nurodyti teksto tikslą, temą, problemą, formuluoti pagrindinę mintį. Atpažinti aiškiai tekstuose teigiamas visuotines vertybes.

2.1. B. Interpretuoti skaitomus tekstus: paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis, reiškiamus požiūrius, grožiniame kūrinyje vaizduojamas situacijas remiantis patirtimi, įvairių sričių žiniomis, teksto visuma.

2.1.6. Rasti tekste veikėjų portretus, jų pasisakymus, interjero, peizažo aprašymus.

Rašymas

3.1. Kurti tinkamos struktūros tekstą raštu atsižvelgiant į tikslą, situaciją, adresatą.

3.1. B. Savarankiškai parašyti pasakojamojo ir aprašomojo pobūdžio tekstą, kuriame būtų samprotavimo elementų.

3.1.I. Daugelių atvejų tinkamai taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles. Siekti mintis formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai.

3.1.11. Rengti tekstinį dokumentą kompiuteriu, naudotis tekstų rengyklės teksto automatinio tvarkymo priemonėmis.

Santrauka:

Pamokos tikslas skirtas tobulinti komunikavimo gebėjimus, aprašant patalpą (namą/kambarį).

Pamoka yra skyriaus „Civilizacijos pėdomis – namas (Namas ir jo patalpos)“ tęsinys. Skyriaus medžiaga, žingsnis po žingsnio, rodo mokiniams namų paslaptis, supažindina su įvairiais literatūriniais tekstais, todėl žodis namas įgyja metaforinę prasmę.

- Namas ir jo pastatas
- Namas ir jo erdvė, savininkai
- Namų archetipas, Biblijos motyvai
- Privatumas
- Šeima, vaikystė, prisiminimai, vertybės
- Mirties motyvas

Baigę nagrinėti vadovėlio skyrių, mokiniai ne tik praturtins savo žinias, bet ir įgis naujus gebėjimus, tokius kaip argumentavimas, išvadų darymas, teksto redagavimas.

Panaudodami užsiėmimų metu įgytus gebėjimus, mokiniai parašys vietos aprašymą, apibūdins gyvenamos vietos (kambario, namo) šeimininką.

Skaitydami ir aptardami tekstą mokiniai tobulina gebėjimą perteikti svarbiausią informaciją, gebės diskutuoti, argumentuoti bei išreikšti savo nuomonę.

Pamokos metu taikoma įvairi veikla: mokiniai nagrinėja teksto turinį, argumentuoja, diskutuoja, renka informaciją, sudaro konspektą, ruošiasi kurti savo tekstą (aprašymą) remdamiesi pamokos metu sukauptomis žiniomis. Pateikta medžiaga pritaikyta nuotoliniam mokymuisi arba dirbant klasėje naudojant IT. Mokiniai dirba individualiai ir grupėmis.

Taikomas mokinių vertinimas bei įsivertinimas (refleksija).

Laukiami pamokos rezultatai: mokiniai nurodo teksto tikslą, temą, apibūdina veikėjus; analizuoja, aptaria jų vertybes, formuluoja savarankiškas ir logiškas išvadas, reiškia savo nuomonę, argumentuoja; geba parašyti aprašymą.

Scenariusz lekcji z języka polskiego w klasie 7

Temat lekcji: Pośrednio o bohaterach. Analiza i interpretacja fragmentów utworu Jacka Podsiadły *Rozdziałik czwarty, w którym poznajemy domy sióstr Świniarskich*.

Cel: Dokonując analizy i interpretacji fragmentów utworu J. Podsiadły uczeń scharakteryzuje bohaterki fragmentu i określi wartości ważne dla nich. Wykorzystując zebrane podczas lekcji słownictwo i przykłady literackie, uczeń zredaguje opis miejsca.

Środki dydaktyczne/materiały pomocnicze:

- fragment utworu zamieszczony w podręczniku *Między nami*. Język polski 7. Wersja dla nauczyciela. GWO, Gdańsk 2018, A. Łuczak, E. Prylińska, A. Suchowierska, R. Maszka.
- materiały przygotowane przez nauczyciela zamieszczone na platformie genially

(<https://view.genial.ly/5e832d1aaeba3c0e33208588/presentation-wplyw-domu-na-mieszkancow>)

- Wikipedia (www.wikipedia.org) – obrazy zdjęć domów
- Platforma www.mentimeter.com – służy do mapki myśli, skojarzeń

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa

Metody pracy:

- problemowe: burza mózgów
- praca z tekstem
- pogadanka

Cele lekcji (z pozycji nauczyciela):

- uczeń odczytuje i analizuje tekst literacki;
- formułuje własne sądy dotyczące bohaterów;
- charakteryzuje bohaterów utworu;
- zdobywa umiejętność analizowania, porównywania, formułowania samodzielnych i logicznych wniosków i opinii;
- gromadzi informacje wokół tematu – tworzy notatkę;
- potrafi rzeczowo argumentować, wyrażać własne opinie i sądy;
- potrafi umiejętnie redagować opis miejsca (pomieszczenia) na podstawie zdobytych informacji.

Kryteria sukcesu dla ucznia:

- Charakteryzuję bohaterów utworu.
- Określam wartości ważne dla bohaterów.
- Uzupełniam schemat (domy sióstr: gdzie się znajdują, jak wyglądają, czym się różnią).
- Redaguję notatkę.
- Podaję 1-2 argumenty do tezy i antytezy.
- Tworzę opis swego pokoju, domu.

Kilka słów wstępu

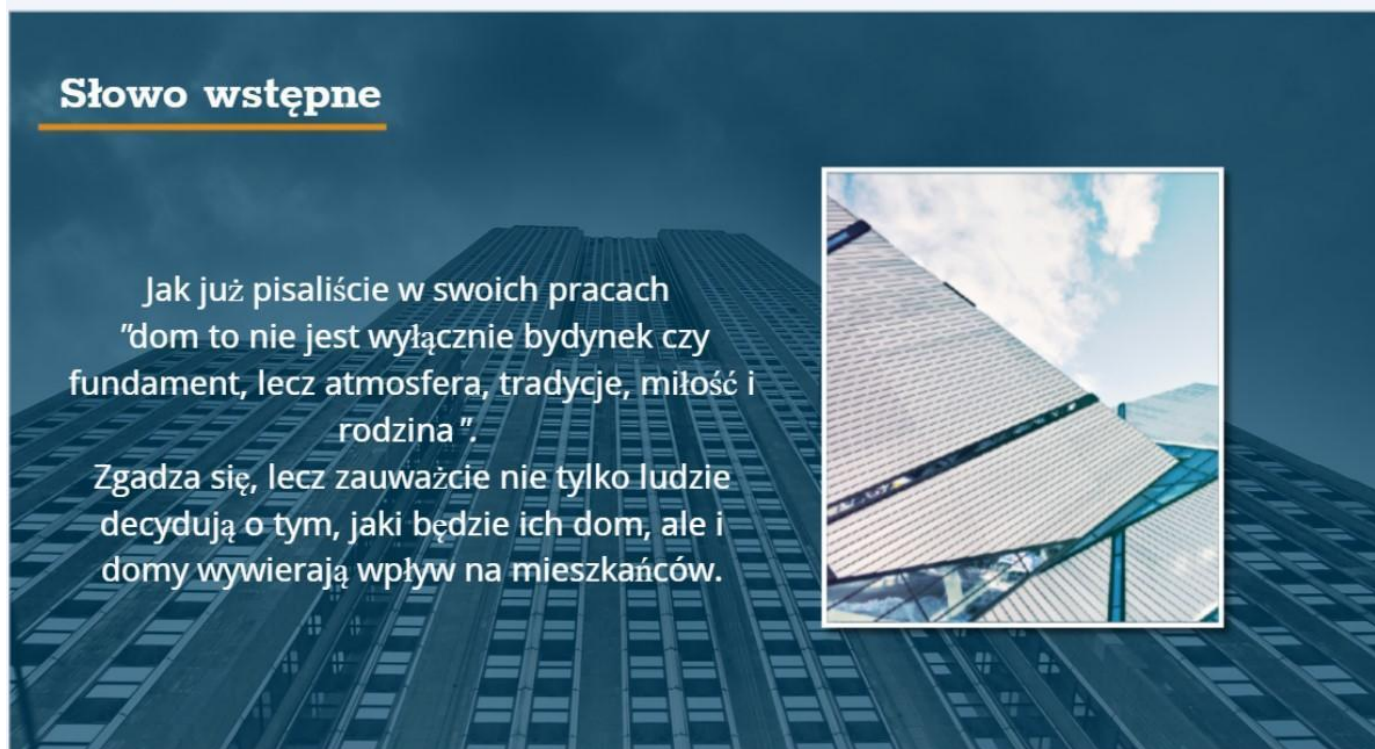
Lekcja jest kontynuacją rozdziału *Śladami cywilizacji – dom (Dom i jego przestrzeń)*. Rozdział krok po kroku wprowadza uczniów w tajniki domu, w trakcie całego rozdziału uczniowie poznają różne teksty kultury, zatem słowo dom nabiera wymiaru metaforycznego:

- Dom jako budynek
- Dom i jego przestrzeń, właściciele
- Archetyp domu, motyw biblijny
- Prywatność
- Rodzina, dzieciństwo, wspomnienia, wartości
- Motyw przemijania

Po zakończeniu rozdziału uczniowie nie tylko wzbogacą swoje wiadomości, ale również nabędą nowych umiejętności (argumentowanie, wnioskowanie, redagowanie różnych tekstów), a także będą mieli pełny, bogaty obraz z motywem *dom*.

Przebieg lekcji: czas trwania: jednostka lekcyjna. Podane materiały zostały dostosowane do nauczania zdalnego i/lub pracy w klasie.

1. Lekcję rozpoczynamy od wyświetlenia prezentacji, gdzie w słowie wstępnym krótko cytujemy/podsumowujemy wcześniejsze prace/wypowiedzi uczniów, sugerując kolejny temat lekcji.

Rysunek 1. Słowo wstępne.

2. Na kolejnym slajdzie przedstawiamy uczniom mapkę myśli i prosimy, aby każdy uczeń wpisał 3 skojarzenia do słowa „dom” przy pomocy narzędzia „mentimeter”

Wyniki ćwiczenia wyświetlamy na tablicy. Ćwiczenie służy do gromadzenia i wzbogacenia słownictwa.

Napisz 3 skojarzenia z wyrazem dom...

Mentimeter

Press S to show image

20

Rysunek 2. Skojarzenia ze słowem dom (platforma mentimeter).

3. Następnie uczniowie czytają tekst J. Podsiadły *Rozdziałik czwarty, w którym opisują domy siostr Świniarskich* z podręcznika *Między nami*. Język polski 7 str. 113-115.
4. Po przeczytaniu fragmentu uczniowie oglądają kolejny slajd, gdzie mają zadanie do tekstu (praca z tekstem). Zadanie wykonują w zeszycie bądź w dokumencie word. Zadanie to ma uświadomić uczniów, że każda z siostr ma inny gust, inne zapotrzebowania i wartości. Stąd różnice ich domów.
Sprawdzenie zadania. Wyciągnięcie wniosków.

DOMY TRZECH SIÓSTR - porównaj i zapisz do zeszytu...

DOM WIOLETTY

gdzie się znajduje?
jak wygląda na zewnątrz?
jak wygląda wystrój wnętrza?
czym się wyróżnia?

DOM ALDONY

gdzie się znajduje?
jak wygląda na zewnątrz?
jak wygląda wystrój wnętrza?
czym się wyróżnia?

DOM DOROTY

gdzie się znajduje?
jak wygląda na zewnątrz?
jak wygląda wystrój wnętrza?
czym się wyróżnia?

Rysunek 3. Zadanie pisemne (praca z tekstem).

5. Kolejnym etapem pracy będą rozważania na temat związku wyglądu domu z jej gospodarzem. Na wyświetlonym slajdzie uczniowie widzą chmurę myślową z podanymi przykładami. Przerysowują chmurę z przykładami do zeszytu i dopisują swoje trzy przykłady.

POROZWAŻAJMY... jak wygląd domu może świadczyć o osobie, która w nim zamieszkuje? Podaną chmurę z przykładami przerysuj do zeszytu i dopisz swoje trzy przykłady.

PORZĄDEK
świadczy o tym, że domownicy są uporządkowanymi ludźmi

WIELKOŚĆ
świadczy o zamożności

OBRAZY
świadczą o zamiłowaniu do sztuki

KSIĄŻKI
świadczą o zamiłowaniu do czytania

Rysunek 5. Rozważania na temat domów i ich mieszkańców.

6. Czas na argumentowanie. Na kolejnym slajdzie, uczniowie widzą przykłady tezy i antytezy. Do podanej tezy/antytezy uczniowie podają (zapisują w zeszycie) własne argumenty. Celem tego zadania jest kształcenie umiejętności czerpania informacji z opisu pośredniego. Przełamujemy stereotypowe myślenie.

POROZWAŻAJMY... czy wygląd domu (pokoju)
może świadczyć o osobie, która go zamieszkuje?

TEZA

- ✓ Dom świadczy o osobie, która go zamieszkuje.
argument np. wielkość domu może świadczyć o zamożności
- podaj swój argument.....

- ✓

ANTYTEZA

Dom nie zawsze świadczy o osobie, która go zamieszkuje.
argument np. pokój można dzielić z rodzeństwem, co ma wpływ na
jego wygląd
- podaj swój argument.....

Rysunek 6. Rozważania i argumentacja.

7. Podsumowanie lekcji. Uczniowie podsumowują lekcję, w zeszycie zapisują wnioski.
Nauczyciel podaje cytaty do rozważania.

PODSUMOWANIE

Jak wynika z przytoczonych argumentów.
Dom nie zawsze świadczy o gospodarzu. Warto więc pamiętać o tym, że aby ocenić człowieka trzeba go przede wszystkim poznać.

**Nie oceniaj książki po okładce -
lepiej zajrzyj co kryją jej
kartki.
Poznając siebie, nie patrzmy na
tytuł. Zacznijmy od spisu treści a
potem przejdźmy do zawartości.**
temysli.pl

Rysunek 7. Wnioskowanie i podsumowanie lekcji.

8. Podanie pracy domowej.

Praca pisemna – opis miejsca z elementami rozważania.

Opisz swój pokój, mieszkanie lub dom. Wprowadź elementy rozważania, żeby opis był źródłem wiedzy o tobie, twoich zainteresowaniach. Wykorzystaj zebrane podczas lekcji słownictwo.

Kryteria oceniania:

- Treść (rozumienie polecenia, rozwinięcie tematu – przedstawienie przynajmniej 3 elementów wystroju wnętrza wraz z rozważaniami, wykorzystanie słownictwa zebranego podczas lekcji) 0-6 pkt.
 - Kompozycja: wstęp, rozwinięcie (zaprezentowanie 3 elementów) i zakończenie 0-3 pkt.
 - Poprawność językowa (błędy gramatyczne i ortograficzne) 0-6 pkt.
- Ogółem: 15 punktów

9. Ewaluacja. Uczeń uzupełnia zdania wskazując, jaki materiał z lekcji wykorzysta przy opisie miejsca.

The image shows a blue background with a city skyline. At the top, an orange box contains the text 'EWALUACJA' and 'Dokończ zdania.' Below this, white text reads 'Przygotowując się do redagowania opisu miejsca, wykorzystam zebrany podczas lekcji materiał...'. Three orange boxes are arranged horizontally, each containing a purpose: 'do charakterystyki siebie', 'do opisu miejsca', and 'do wprowadzenia tezy i antytezy'. Below each box is a dotted line for a response: 'wykorzystam:.....'.

Rysunek 8. Ewaluacja.

10. **Przykłady prac uczniowskich** (wersja oryginalna).

Praca na lekcji – NOTATKA

Porównanie domów trzech siostr

1. *Dom Wioletty:*

Znajduje się na peryferiach miasta.

Jest duży, przestronny. W stylu nowoczesnym i eleganckim, zbudowany z białego kamienia, żeby świecił w słońcu. Wycięto w murach duże okna.

Wyróżnia się tym, że znajduje się tam wiele rzeźb afrykańskich co sprawia uczucia, że jesteś w Afryce.

2. *Dom Aldony:*

Znajduje się we wsi.

Jest największym domem we wsi. Obok domu pasieka, ogród i rzeka.

Wyróżnia się tym, że Aldona z mężem mieli smykałkę do wynalazków, więc dom był pełen efektów i racjonalizatorskiego zapału. (Np.: drzwi działały na fotokomórkę, zainstalowany automatyczny zrywacz kartek kalendarza i tp.)

3. Dom Doroty:

Znajduje się w środku lasu.

Jest mały, drewniany, stary, wieloużywany. Na okiennicach wycięte serduszka.

Wyróżnia się tym, że śmieci, pajęczyny i robaki czuły się w tym domu dobrze. Nie znaczy to, że Dorota nie sprzątała w domu, tylko po prostu kochała przyrodę i naturalność.

Jak wygląd domu może świadczyć o osobie, która w nim zamieszkuje? Dopiszcie swoje 3 przykłady jak wygląd domu może świadczyć o osobie, która w nim zamieszkuje? Dopiszcie swoje 3 przykłady

1. Rośliny- świadczą o tym, że człowiek lubi przyrodę.

2. Nieporządek- świadczy o tym, że człowiek jest leniwy, ma w swoim życiu nieporządek lub jest bardzo zajęty.

3. Zabawki- świadczą o tym, że człowiek ma dzieci, lub sam lubi kolekcjonować je.

TEZA

Dom świadczy o osobie, która go zamieszkuje.

- podaj argument- osoba w swoim domu wszystko organizuje według swoich zainteresowań

- podaj argument- człowiek w obliczu swego domu chce realizować swoje marzenia.

ANTYTEZA

Dom nie zawsze świadczy o osobie, która go zamieszkuje.

- podaj argument- osoba może nie być często w swoim domu (praca za granicą)

- podaj argument- osobę nie ciekawią takie rzeczy jak: interior, remont itd.

Opis pokoju.

Wszędzie dobrze, a w domu najlepiej- właśnie tak mogę powiedzieć o swoim domu, w którym zawsze panuje przyjazna atmosfera, powstała dzięki mnie i mojej rodzinie. Ogółem cały dom jest wielki i przestronny, wielkie okna dostarczają dużo światła, ściany i sufit pomalowane w światłe kolory, a podłoga wyrobiona w ciemno-srebrzyste drewno. Lecz większą uwagę chciałabym zwrócić na mój pokój, w którym przebywam najczęściej.

Pokój jest nie wielki, lecz mieści w sobie dużo, jest miły i nadaje uczucie spokoju. Barwy pokoju są również ciepłe i spokojne. Sufit jest w kolorze żółtym, ściany w kolorze różowym, a podłogę upiększa biały, puszysty dywan. Przy wejściu do pokoju w oczy rzuca się wielkie okno, na parapecie którego jest rozmieszczona kolekcja kaktusów. Pod oknem mieści się biała komoda, na której są zdjęcia z dzieciństwa oraz inne wspomnienia. Z lewej strony znajduje się łóżko, wielkie i miękkie, upiększone mnóstwem dekoracyjnych poduszek i pluszowych zabawek. Z prawej strony znajduje się stół, krzesło, komputer i inne przedmioty potrzebne do nauki, także na stoliku obok jest telewizor i wazeczka z cukierkami. Naprzeciw okna znajduje się szafa z wielkim lustrem, a obok niej wielki pluszowy miś, który jest wielką częścią udekorowania mego pokoju.

Wszystko w moim pokoju jest rozmieszczone według moich upodobań i jestem całkowicie zadowolona z niego. Cieszy mnie wszystko co się tam znajduje, tylko jeden widok wywiera na mnie uśmiech. Jestem szczęśliwa z tego co się dzieje w moim pokoju i całym domu.